



**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

č. j. ČŠIL-43/11-L

Název právnické osoby

vykonávající činnost školy: Základní škola a Střední škola waldorfská, Semily
Sídlo: Tyršova 485, 513 01 Semily
IČ: 00 854 824
Identifikátor: 600 099 296
Právní forma: příspěvková organizace
Zastoupená: Ing. Petrou Musilovou, ředitelkou školy
Zřizovatel: město Semily, Husova 82, 513 01 Semily
Místo inspekční činnosti: Semily, Jana Žižky 375
Termín inspekční činnosti: 1. - 2. a 7. únor 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení právnické osoby vykonávající činnost školy podle ustanovení § 12 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

- Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona ve waldorfském lyceu.
- Hodnocení souladu učebních dokumentů pro obor vzdělání 78-42-M/004 Waldorfské lyceum s právními předpisy podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. c) ve smyslu ustanovení § 185 odst. 1 školského zákona.

Aktuální stav školy

Právnická osoba vykonávající činnost školy byla zřízena v roce 1992 jako příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je město Semily. Do roku 2006 vykonávala činnost základní školy, v září byla rozšířena otevřením prvního ročníku waldorfského lycea (dále škola, subjekt, lyceum), které sídlí v částečně zrekonstruovaných prostorách v ulici Jana Žižky. Subjekt je jedinou alternativní institucí tohoto typu v libereckém regionu. Strategickým záměrem školy je poskytovat všeobecné středoškolské vzdělání s pestrou nabídkou vyučovacích předmětů a školních aktivit s ohledem na volbu jednoho ze čtyř zaměření podle zájmů a plánovaného studia (humanitní, jazykové, přírodovědné a technické). Vyučování je založeno na výuce v tzv. epochách, ve kterých se hlavní předměty vyučují v ranních dvouhodinových blocích souvisle po dobu tří nebo čtyř týdnů. V každém ročníku absolvují žáci jeden až dva týdny praktikum se zaměřením na zeměměřičtví, lesnictví, ekologii, průmysl či sociální problematiku.

Škola má velmi dobrou dopravní dostupnost, vzhledem k vysokému počtu dojíždějících žáků využívá volné kapacity ubytování v domově mládeže.

Ve školním roce 2010/2011 je vyučován v denním studiu středního všeobecného vzdělání s maturitní zkouškou obor vzdělání 78-42-M/004 Waldorfské lyceum, který je v souladu s platným rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení a jeho změnami. K datu školní inspekce se ve čtyřech třídách vzdělávalo 82 žáků, z toho žádný žák se speciálními vzdělávacími potřebami. Celková kapacita střední školy, stanovená maximálním povoleným počtem žáků na 120, tak byla naplněna z 68 %. Tento údaj se v posledních letech výrazněji neměnil. Vzhledem k zaměření školy a jejím specifickým se ke svému budoucímu povolání připravují žáci nejen ze Semil a blízkého okolí, ale také z dalších míst Libereckého i jiných krajů. Podmínkou přijetí ke studiu je úspěšné zvládnutí přijímacího pohovoru.

Výuku zajišťuje částečně kvalifikovaný pedagogický sbor, materiální podmínky mají zlepšující se tendenci, avšak limitující pro další rozvoj školy jsou nedostatečné prostory.

Cílem školy je vytvářet pozitivní a bezpečné pracovní klima za využití metod waldorfské pedagogiky založených na motivaci, iniciativě, tvořivosti a rozvoji sociálních vztahů.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu ke školnímu vzdělávacímu programu

Uchazeči o vzdělávání v lyceu získávají informace o vzdělávací nabídce a náležitostech přijímacího řízení v souladu s platnými předpisy a způsobem dostupným všem zájemcům (webové stránky, tisk, školní vývěska, den otevřených dveří a konzultace).

Při zajišťování individuální pomoci a při poskytování poradenských služeb subjekt zohledňuje sociální prostředí žáků a vstupuje do úzké komunikace na úrovni žák - rodič - učitel. Realizace pravidelných rozhovorů s aktivním zapojováním žáků přispívá k průběžnému řešení a následné eliminaci projevů negativního chování. Vytvořené systémy prevence přispívají k předcházení většího výskytu sociálně patologických jevů a udržování nízké míry úrazovosti (přepočtený počet úrazů na sto žáků za poslední tři roky je 2,7). Škola respektuje právo na rovný přístup, nabízí odbornou pomoc a konzultační činnost. Podporuje úspěšnost všech žáků, talenty jsou motivovány především v oblasti zvolené profílace.

Vedení pravidelně komunikuje se zřizovatelem, ředitelka reaguje na podněty šestičlenné školské rady. Pokračuje dobrá kooperace s Městským úřadem Semily především v kulturní oblasti při pravidelných veřejných vystoupeních školního orchestru a prezentaci divadelních her. V prostředí menšího školního kolektivu je upevňováno těsné partnerství se Sdružením rodičů a přátel waldorfské školy, které se snaží podobně jako v základní škole zapojit aktivní část rodičů do školního dění.

Škola dlouhodobě spolupracuje s waldorfskými školami v rámci Asociace waldorfských škol ČR. Pokračuje mezinárodní partnerství se školou v Norimberku, s Mezinárodní asociací pro waldorfskou pedagogiku (IAO) se sídlem ve Stuttgartu a komunitním zařízením Camphill v Severním Irsku. Ke stálým klíčovým partnerům patří subjekty s profílací v sociálních službách (Ústav sociální péče Maxov aj.) a ochraně přírody (např. Správa chráněné krajinné oblasti Český ráj). Škola udržuje průběžný kontakt s Nadací B. Horáčka Českému ráji. Při realizaci projektu „AntiXeno. Primární prevence rizikových jevů a xenofobie na SŠ“ škola spolupracuje se společností Tima Liberec, s.r.o. a šesti dalšími středními školami.

V souladu se školským zákonem škola naplňuje učební plány podle schválených učebních dokumentů, zajišťuje výběrové předměty, disponibilních hodin využívá k posílení praktik a uměleckořemeslných kurzů. Je podporován celostní rozvoj osobnosti žáků, kteří jsou

vedení k rozvíjení zájmů, k seberealizaci a k vytváření širokého rozhledu. Aktivity školy často zahrnují akce a činnosti, které využívají možností regionu.

Vzdělávání probíhalo v příznivém sociálním a pracovním klimatu, ve vstřícné nekonfliktní atmosféře. Učitelé nenásilně pracovali s pedagogickou diagnostikou a do výuky vhodně integrovali práci s pravidly školního řádu. Uplatňovali citlivý individuální přístup, využívali mezipředmětové vztahy, korekci činnosti žáků s cílem motivovat je ke zlepšování osobních výsledků. V převažující frontální výuce s menším zastoupením diferencovaných činností i v některých hodinách s aktivizujícími formami organizace (např. v debatním kruhu) byli žáci motivováni a vedeni k argumentaci a komunikaci. Momenty hodnocení a sebehodnocení žáků, které se v hodinách objevilo v menší míře, plnily motivační funkci. Vzdělávací obsah, stanovené cíle a činnosti ve sledovaných hodinách a epochách, někdy pro žáky časově náročnějších, se podílely na rozvoji jejich kompetencí především ve výuce českého a cizích jazyků, matematiky, přírodovědných a společenských věd.

Ve shodě s principy waldorfské pedagogiky se žáci učili v souvislostech a rozšiřovali široké spektrum poznatků jako základu pro postupné formování jejich osobnosti. Nejvýrazněji upevňovali kompetence k učení, k řešení problému a komunikativní kompetence. Ty byly podporovány rozvíjením příslušných funkčních gramotností, především čtenářskou, přírodovědnou a komunikací v cizích jazycích. Pozitivem bylo vedení žáků k samostatné úvaze a hodnocení, prezentaci vlastních postřehů, vyhledávání paralel s reálnými situacemi a vedení ke kladnému vztahu k umění a historii. Součástí vzdělávacího programu byla problematika zdravého životního stylu a ekologie. Podpůrnou funkci zajišťovala práce s informačními zdroji (např. jazykové příručky, obrazové materiály, časopisy, pracovní listy, schémata), využití didaktické techniky a jednoduché prezentace učitelů.

Vedení školy pravidelně sleduje celkové studijní výsledky v interních hodnoceních po celou dobu vzdělávání ve škole a letos prvním rokem i při pokračování ve studiu na vysokých nebo vyšších odborných školách. Vyučující monitorují výsledky hodnocení v realizovaném programu se zřetelem ke vzdělávacím a osobnostním předpokladům a porovnávají je se vzdělávacími cíli školy. Průběžné výsledky žáků jsou projednávány v učitelském sboru, na pravidelných jednáních kolegia i s žáky a jejich rodiči. Organizace připravuje žáky na bezproblémový přechod ke studiu na vysokých školách a vyšších odborných školách, popř. do praxe.

Přechod ze základního stupně vzdělávání na střední sleduje škola zejména u žáků přijatých na základě testů a pohovorů při přijímacím řízení z vlastní waldorfské základní školy. Předností je v tomto směru kontinuita výuky v řadě předmětů.

V krátké době svého trvání se lyceum nezúčastnilo žádného externího testování.

Kritériem naplnění cílů školy je uplatnění jejich absolventů při přijímání na vysoké a vyšší odborné školy popř. jejich uplatnění na trhu práce. V minulém školním roce, ve kterém proběhla ve škole poprvé maturitní zkouška, všichni žáci úspěšně odmaturovali. Na vysoké školy bylo přijato 96 % absolventů.

Organizací výuky, pořádáním variabilních vzdělávacích a mimoškolních zájmových aktivit včetně poznávacích výukových zájezdů do zahraničí škola usiluje o propojení teorie s praxí a kontinuitu vzdělávání s reálným prostředím. Pro žáky je přínosem účast v soutěžích, v prakticky zaměřených akcích výtvarného charakteru i akcích sportovních.

Hodnocení předpokladů školy podle požadavků školského zákona

Vzdělávání ve škole je organizováno podle zásad a cílů deklarovaných školským zákonem. Vychází ze schválených učebních dokumentů, hodinové dotace určené učebními plány jsou dodržovány. Subjekt pravdivě vykazuje údaje o činnosti, výroční zprávy školy vycházejí z výsledků vlastního hodnocení. Požadovaná dokumentace je vedena v souladu s právním předpisem. Ve školním řádu jsou dobře popsána práva a povinnosti všech účastníků vzdělávání, jejich dodržování se pravidelně monitoruje a vyhodnocuje. Škola přijímá a realizuje opatření podporující zdravý vývoj žáků a eliminuje výskyt jevů ohrožujících bezpečnost.

Organizační struktura řízení školy podporuje její aktuální potřeby, stanovené vzdělávací a výchovné cíle jsou v souladu se strategickými záměry rozvoje. Ředitelka školy, která je ve funkci druhým rokem, prozatím nezískala odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost v rámci dalšího vzdělávání, v letošním školním roce zahájila studium pro ředitele škol. Tým jejích nejbližších spolupracovníků se schází pravidelně při poradách a jednou týdně v konferencích Kolegia pedagogů školy. Management trvale uplatňuje demokratický styl řízení s výraznou osobní zodpovědností zaměstnanců. K plnění jednotlivých úkolů jsou ustanoveny pracovní skupiny, které v oblasti své kompetence připravují podklady a návrhy pro rozhodnutí kolegia. Kolektiv pedagogických pracovníků je tak úzce propojen, aktivně se zapojuje do řídicích procesů a podílí se na správě školy. Povinnosti a pravomoci všech pracovníků jsou zřetelně vymezeny organizačním řádem, který postihuje všechny oblasti školy a vytváří dobré podmínky pro efektivní řízení. Přenos informací mezi pedagogy se uskutečňuje verbálním způsobem a elektronickou formou, je využíváno dat ze školní matriky.

Personální složení pedagogického sboru školy z hlediska splnění požadavku odborné kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost vykazuje rizika. Aktuálně ze 17 pedagogických pracovníků jich osm splňuje odbornou kvalifikaci dle právního předpisu, což činí 59,7 %. Věková skladba pedagogického sboru je příznivá s výrazným zastoupením mladých učitelů, věkový průměr činí cca 39 roků. Začínajícím pedagogům poskytuje škola systematickou podporu využíváním pomoci zkušených vyučujících waldorfské pedagogiky, tzv. mentorů. Personální rizika ředitelka sleduje a vyhodnocuje, míra kvalifikovanosti se však celkově nemění.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) vychází z plánu na školní rok, z filozofie waldorfského školství, vnitřní situace školy, nabídky akcí vzdělávacích institucí a finančních možností. Trvalou prioritou a jedním z hlavních kritérií je vzdělávání v oblasti waldorfské pedagogiky formou účasti v kurzech i samostudiem. Plán DVPP podporuje studium k rozšíření odborné kvalifikace a studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů (pro vedoucí pedagogické pracovníky, výchovné poradce a k výkonu specializovaných činností) i průběžné vzdělávání. V současné době si zvyšuje kvalifikaci pro výuku ve střední škole jeden pedagog. Profesionální růst pedagogických pracovníků ředitelka sleduje a podporuje (včetně studia a stáží v zahraničí zejména v Německu a Norsku). Noví pedagogové jsou vyhledáváni zpravidla výběrovým řízením, návrhy na obsazení pracovních míst projednává Kolegium pedagogů školy, principy platového zařazení a finančního oceňování pracovníků stanovuje „Vnitřní platový předpis školy“.

Materiálně-technické a prostorové podmínky vytvářejí standardní předpoklady pro zajištění přiměřené názornosti výuky, umožňují realizovat požadavky osnov vzdělávacího programu. Vyučování probíhá zejména v hlavní budově lycea, která prošla v minulém období částečnými stavebními úpravami vnitřních prostor, a v přízemí objektu s dílnou nacházejícím se v těsné blízkosti školy. Výuka všeobecně-vzdělávacích předmětů je realizována v kmenových třídách zařízených novým žakovským nábytkem, v učebně hudební výchovy, v počítačové a jazykové učebně. Pro výtvarnou činnost žáků je využíván

tzv. ateliér a dílna pro výtvarné zpracování dřeva. Doposud však chybí zejména učebna pro teoretickou i praktickou výuku přírodovědných předmětů. Tělesná výchova probíhá v pronajímané tělocvičně. Vybavení pomůckami pro výuku všeobecně-vzdělávacích předmětů je na průměrné úrovni, zčásti jsou využívány prostředky základní školy. Stravování je zabezpečeno ve školní jídelně - výdejně v budově waldorfské základní školy. Obnova a doplňování inventáře školních sbírek včetně prostředků informačních a technologických technologií (ICT) i vnitřního vybavení a úprav učeben a prostor školy probíhá postupně, v závislosti na finančních podmínkách.

Management školy má připraven projektový záměr pro dokončení rekonstrukce hlavní budovy lycea a výhled dostavby areálu waldorfské školy v Podmoklicích. V této věci postupuje škola v souladu se záměry zřizovatele.

V posledních letech byla škola financována z několika zdrojů. Nejvýznamnějším finančním příspěvkem ve sledovaném období byla dotace ze státního rozpočtu na vzdělávání, z nichž největší objem představovaly mzdové prostředky a ostatní neinvestiční výdaje. Druhým nejvýznamnějším zdrojem byly prostředky poskytnuté zřizovatelem na provoz školy. Dále škola využila možností financování v rámci rozvojových projektů a pomoci účelových dotací z MŠMT.

Závěry, celkové hodnocení školy

Vzdělávací nabídka školy odpovídá podmínkám zařazení do rejstříku škol a školských zařízení, priority vzdělávání odpovídají koncepčním záměrům školy.

Škola podporuje všestranný rozvoj osobnosti žáka v souladu se svou profilací.

Vzdělávací program zohledňuje vnější prostředí, reálné podmínky a možnosti školy, které ovlivňují úspěšnost žáků ve vzdělávání. Výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů.

Zásady a cíle školského zákona jsou dodržovány, žáci mají rovný přístup ke vzdělání.

Bezpečnost a ochrana zdraví žáků ve škole jsou zajištěny.

Personální podmínky a nízká míra odborné kvalifikovanosti pedagogů vykazují rizika, materiální předpoklady jsou na průměrné úrovni.

Finanční podmínky vytvářejí předpoklad pro funkční chod školy.

Přílohy inspekční zprávy

1. Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec 1, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.l@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole a v Libereckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Liberci dne 18. 4. 2011

razítko ano

Mgr. Jitka Šafaříková, školní inspektorka

Jitka Šafaříková v. r.

Mgr. Iva Kvízová, školní inspektorka

Iva Kvízová v. r.

Mgr. Jan Vrabec, školní inspektor

Jan Vrabec v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Semilech dne 5. 5. 2011

razítko ano

Ing. Petra Musilová, ředitelka školy

Petra Musilová v. r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.